

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt X. Responsa à Pontifice Mendozæ reddita in Cardinalium cœtu; &
per litteras, Germaniæ Ecclesiasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

dam Pontificis Sedisq̄ue Pontificiæ auctoritatem, ad auferendam quouis tempore schismatis materiam, ad fouendum Christianissimi Regis, reliquorumq̄ue Principum erga Concilium beneuolentiam ac fauorem, in Pontificis prudentia reponi. Profitebantur denique, vbi ea capita intra iusti temporis spatium haud satis firmata & explicata fuissent, velle Synodum, sibi liberum esse, res iam agitata ac perperas sancire, atque pro diuini Spiritus afflatu progredi. Huiusmodi responsum censuisse Patres Cæsari reddi posse à Pontifice, & ex huiusmodi sententia eas litteras à Legato exaratas fuisse, easdemq̄ue confirmatas à cunctis Patribus denuò interrogatis, præter quatuor, quorum duos disertè repugnasse (Portuenfis & Venusinus indicabantur) duos reliquos eas sub quibusdam certis conditionibus laudasse, Fesulanum ac Morulanum, significabant. Verùm hæc ipsa oppositio in Concilij dignitatem cessit, cum Decreti auctoritas per eam examinis libertatisq̄ue declarationem augetur, per obsistentium numerum haud minueretur.

C A P V T X.

Responfa à Pontifice Mendozæ reddita in Cardinalium cœtu; & per litteras, Germaniæ Ecclesiasticis.

Hisce litteris ^a Romam perlatis, & rem urgente Mendozâ ^b quò ad Senarum Præfecturam rediret, vnde ad hoc negotium iussu Cæsaris Romam aduenerat, Pontifex haud expectato Senatu, qui ob Natalitias ferias cogi non poterat, die S. Stephano sacrâ, per opportunitatem consueti Cardinalium accessus ad Pontificium sacellum, eorundem cœtum habuit, ac Synodi responsum ipsi communicauit. Dein ex illorum sententia postridie manè, confluentibus pariter in sacellum Pontificis Cardinalibus ad anniuersariam S. Ioannis memoriam celebrandam, iterùm Pontifex similem cœtum coëgit, ad quem accersito Mendozâ, per eum qui sibi à secretis erat, in hanc sententiam verba fecit: Illi exemplò responsum fuisse Pontificem; sed cum Orator coram Cardinalibus quæ habebat in mandatis exposuisset, satius existimasse, illorum sententias explorare, quod eo ipso die præliterat. Enarrauit deinde susceptum consilium Synodi consulendæ; celeritatem in eo adhibitam, vt Oratori satisfaceret Diploma conscriptum; quæ Concilij Præses gesserat, & quæ Patres respondissent de quinque capitibus, antequam quidquam moueretur, declarandis; quæ Pontifici pariter & Purpuratorum collegio rationi consentanea visa

a 24. Decembris, ex epistolis Ceruini ad Montanum, eodem die, *b* Litteræ Ceruini ad Montanum, 21. Decembris 1547.

Pars II.

S

erant,

1548. erant, ac Decretis Patrum superiorumque Conciliorum consonantia. Quod spectabat ad Pontificem, summo per se sibi cordi esse Germaniæ salutem; quod omnibus, sed præ ceteris ipsi Cæsari compertum erat ex luculentis plurium annorum testimoniis. Paratum esse ad omnia boni Pastoris munera continuanda, cum sibi persuaderet, à Cæsare, à Rege eius fratre, & ab inclita Germanorum natione, non aliâ ratione ea postulari, nisi quatenus peragi possent absque dissidio ac perturbatione; sed potius per pacem concordiamque reliquarum nationum, & illas Concilij atque Ecclesiæ libertate.

Post hæc respondit Pontifex ad epistolam, quam retulimus, ab Ecclesiasticis ad Augustana Comitata coeuntibus scriptam. Suavis huiusce respondendi moræ conscius, sed nescius allatæ multo prius à Pontifice per suum Nuntium excusationis, sicuti notauimus, de suo homo ingeniosus, confingit, Paulum, indignatum ob epistolæ clausulam, quæ speciem minacis denuntiationis præfererat, statuisse apud se, nihil rescribere; verum cum audito Mendozâ permississet ne apertè Cæsarem abalienaret à se, induxisse animum, responsum reddere, ne eos pariter Antistites à se deungeret. Hæc fuit responsionis sententia: Commendari à se ipsorum studium in suis prouincijs componendis, & Ecclesiæ reconciliandis: eam sibi curam iam inde à sui Pontificatus initio infixam animo hæuisse: multa illius argumenta fuisse à se prodita; præcipuè verò ipsam electionem Tridentinæ vrbs, vbi Synodus collocaretur: quæ sedes ceteris quidem nationibus erat incommoda, sed vni Germaniæ propinqua & accommodata, eoque missis semel atque iterum suis Legatis, nulli sumptui pepercisse. Atqui, si post indictam postremò Synodum quindecim iam menses, tametsi nondum in iis regionibus belli tumultus obstaret, nemo ferè è Germania neque per se neque per Procuratorem illuc accesserat, & tamen ex alicuius aduentu patere accessum constabat, id non esse imputandum Pontifici, sed ipsis dumtaxat, qui etsi propinquiore quam reliqui, non solum eò se conferre, sed excusationem mittere neglexissent. Interim tamen à non contemnenda frequentia Præsulum, ex remotioribus prouincijs aduentum, fuisse iam per plurium concordiam multa decreta, quæ Fidem declararent, moresque componerent, plerisque recentium hæreticorum impijs doctrinis confutatis. Hinc palam fieri, semper in Pontifice eam curam medendi Germaniæ viguisse. Quod si biennio post indictam postremò Synodum inde discesserat, id iniussu suo, & si liberet credere, ne se quidem conscio

eue.

euenisse. Verumtamen cum extra controuersiam sit, legitimo Concilio potestatem inesse conferendi se quod sancti Spiritus afflatus vocat, præsertim sui conseruandi causâ, iustam, nisi contrarium probetur, adeoque ratam eam translationem à Pontifice habendam esse: & quamquam ab ea pauci quidam dissentirent, standum tamen iis, quæ longè maior Patrum frequentia statuisset; neque propterea discissum existimandum esse Concilium, quod nonnulli adhuc Tridenti degerent, recusarentque Bononiam adire, cum Concilium vna quædam res sit atque indiuidua. Non illud in sede vel nimis Tridento remota, vel incommoda domicilio, vel aditu periculosa constituisse. Nihil obstare loci securitati imperium, quod Ecclesia Romana ibi obtinebat, cum ab eadem non Fidem modò, Religionemque, præter alia bona, Germania perinde ac ceteræ nationes accepisset, sed in primis sacri Imperij dignitatem, ac tot egregia maternæ benevolentia pignora. His accedere, finitimas Bononiæ ditiones in fide & clientela Cæsaris cunctas esse.

3. Iam verò, vt ad litterarum postulata rediret: A se quidem seriùs quàm optauerat rescriptum, sed cunctationis causam Madruccij missionem à Cæsare, ad eandem rem pertractandam, fuisse: non enim licuerat Pontifici quidquam certi respondere, nisi auditis priùs ac expensis iis quæ Cæsar in eandem causam protulisset. Breuiter postea narrabantur quæ transacta fuerant cum Madruccio ac Mendoza, atque redditi huic responsi exemplar mittebatur: ex eo responso perspicerent, quænam dubia supererant priùs dilucidè declaranda, quàm de Tridentino reditu decerneretur: optari simul, & expectari per eam occasionem, eorum æquitatem, amoremque veritatis ac iustitiæ; seque ipsos hortari, vt pro veteri eorundem consuetudine, Ecclesiæ paci procurandæ, veræque Fidei luci in Germania restituendæ studerent: Bononiam ipsi, vel ipsorum procuratores adirent, siue ad continuandum ibi Concilium, siue, vbi ea sedes minus idonea censeretur, ad nouum in ea re consilium capiendum.

4. Ad ea, quæ vltimo litterarum loco significabantur, scilicet verendum esse, ne si nimium in eo Sedes Apostolica cunctaretur, alia inirentur pro ea causâ consilia, respondebat: Se quidem aduersa omnia formidaturum fuisse, si agnosceret, à se quidquam verè prætermisum ex iis quæ adeò sui muneris erant, cum in ea Sede fuisset à Deo constitutus, vt vniuersi Christiani gregis, ac potissimè deerantium ouium saluti prospiceret. Verùm quod nihil ipse huic operi defuisset, liquido patere ex adhibitis à se curis, quas supra expo-

1548.

fuerat, & quæ apud Christiani nominis nationes in comperto erant. Quapropter tum re ipsâ per se spectatâ, tum animo & ad eorum grauitatem ac moderationem, & ad Cæsaris sapientiam pietatemque conuerso, suspicari se non posse, eorum quemquam non rectam viam, ipsorumque vestigiis dignam probaturum. Quòd si tamen aduersus Apostolicæ Sedis auctoritatem consilia susciperentur, se profectò non eum esse, qui prohibere posset, quò minus in illam, tamquam in domum aliquam descenderet pluuia, inundarent flumina, irruerent venti; cum retineret memoriâ, ea cuncta euentura, perinde ac summus illius Domus Architectus, iam tum cum iaceret fundamenta, prædixerat: non tamen posse ipsius ruinam dissolutionemque pertimescere, satis gnarum, eam supra firmam petram esse fundatam: timere se potius iis, & illorum vicem dolere, qui minime deterriti veteribus ac nouis quorumcumque hominum exemplis, qui per varios conatus, grauiaque à Deo inflicta supplicia, in eam domum cœperant impetum facere, in huiusmodi consilia ibant præcipites; mallentque manifesto periculo cum totius Ecclesiæ perturbatione seipfos obicere, dum euertere conabantur Diuinum ædificium quacumque ætate oppugnatum, numquam expugnatum ab impiis, quàm in vna eademque domo, & in pulchritudine pacis concorditer cum Pontifice viuere, à quo semper fuerant inuitati, & tunc maximè inuitabantur. Se proinde eos hortari, vt hæc præstarent, atque à suis conuentibus consilia his aliena, nullique profutura procul haberent; id verò pro Fide ac pietate, quam semper ipsi præ se tulerant, in præsentia sibi polliceri. Ita nempe blandè temperamus iniectas in magnos viros nostri Diuini que supplicij minas ob imminens ipsorum facinus, dum profiteamur retineri nos ab agnita in illis probitate, ne illud admittendum putemus.

C A P V T X I.

Quæ Fiscii Cæsarei administri in Boroniensi Concilio contestati sint, & quid ipsis responsum.

HÆc velitationes dici possent, præ grauioribus conflictibus 1 postea exortis, quorum se mendosissimè consciuum Suauis ostendit. Ceruinum ipse vnâ cum collega inducit in generalem quemdam congressum Bononiæ habitum postridie Idus Ianuarias; eo scilicet tempore, quo Ceruinus duobus antè mensibus Bononiâ discesserat: ac planè proximâ superiori hebdomadâ Pontifex in Senatu statuerat, vt quamuis ille Romæ degeret, Legati mu-
nus

9. Januarij
1548. ex A-
ctis Consi-
stor.